

2000. ÉVI II. TÖRVÉNY A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ SZERETETSZOLGÁLATÁRÓL

(a 2017. évi V. törvény módosításaival egységes szerkezetben)

PREAMBULUM

A szeretetszolgálat az anyaszentegyháznak, a hitre jutott emberek önkéntes közösségének hálaáldozata (Róm 12,1; 1Pt 5,2-3). Olyan segítő szolgálat, amelynek alanya Jézus Krisztus és az Ő egyháza, tárgya pedig a szenvedő embertárs (Lk 10,25-37; 16,19-31; Mt 25,31-46).

Kálvin János és Theodore Beza Isten Igéjéből vette azt a tanítást, amely szerint az igaz egyháznak négy ismertetőjegye van: az Ige tiszta hirdetése, a sákramentumok helyes kiszolgálása, a szeretetszolgálat és az egyházfegyelem gyakorlása. Az egyháznak tehát négy állandó tisztségviselője van: lelkész, tanító, diakónus és presbiter.

A II. Helvét Hitvallás is a szeretetszolgálatot az anyaszentegyház alapvető tevékenységének ismeri el.

A szeretetszolgálat Isten Igéjének útmutatása alapján a mindenkor érvényes jogi keretek között végzi munkáját. A törvény szabályozza a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati tevékenységét – a szeretetszolgálat feladatait, területeit és irányítási rendszerét; a szeretetszolgálati munkások képzését és szolgálatba állítását; országos szeretetszolgálati központ létrehozását; a szeretetszolgálat pénzügyi forrásait, egyházi és állami támogatását; a szeretetszolgálat felekezeti és nemzetközi kapcsolatrendszerét –, ezek működési rendjét és gazdálkodását.

Ezen bibliai és reformátori tanítások figyelembevételével alkotja meg a Magyarországi Református Egyház Zsinata Szeretetszolgálati törvényét az alábbiak szerint.

I. RÉSZ

I. fejezet

A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatának kiemelt feladatai

1. § (1) Betegek ápolása és gondozása.

(2) *Fogyatékossgal élők, idősek, szenvedély- és pszichiátriai betegek ápolása, gondozása és segítése.*

(3) Magányosok, egyedül élők, *gyermek*ek segítése.¹

(4) Hátrányos szociális helyzetben levők segítése.

(5) Társadalmi hátrányt szenvedők segítése.

II. fejezet

A szeretetszolgálat területei

2. § (1) A szeretetszolgálati feladatok az egyházközségekben, egyházmegyékben, egyházkerületekben, az országos egyház keretében, *továbbá* mindezek tulajdonában, fenntartásában, kezelésében levő intézményekben/*szolgálatokban (intézmény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény – továbbiakban: Szt. – 4. § (1) bekezdés h) pont, szolgálat: Szt. szerinti 4. § (1) bekezdés g) pont).*²

(2) A szeretetszolgálati feladatok megvalósítására és támogatására alapítványok és közhasznú szervezetek is létrehozhatók.

III. fejezet

A szeretetszolgálati intézményekre, szolgálatokra vonatkozó közös rendelkezések³

3. § *Intézményes diakóniai szolgálatot alapíthat:*

- egyházközség;

- egyházmegye;

- egyházkerület;

- Magyarországi Református Egyház.

4. § *Több egyházközség, egyházmegye vagy egyházkerület együtt is alapíthat intézményes diakóniai szolgálatot, de ebben az esetben az alapító okiratban rendelkezni kell arról, hogy milyen formában gyakorolják a fenntartói jogokat.*

5. § *Az alapító gyakorolja a fenntartói jogokat, de azt átadhatja más belső egyházi jogi személynek.*

6. § *Minden döntésnél (alapítás, működtetés, megszüntetés) elsődlegesen az egyház érdekét és jó rendjét, a jogszabályokat, valamint ez ellátottak érdekeit kell figyelembe venni.*

¹ Az 1. § (2)-(3) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

² A 2. § (1) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

³ A III. fejezetet (3-11. §) a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény illesztette be.

7. § Minden döntésnél (alapítás, bővítés, megszüntetés) szükségletfelmérést kell végezni, hogy indokolt-e új intézményt létrehozni, bővíteni, illetve megszüntetni. Meg kell vizsgálni a gazdasági és szakmai hosszú távú fenntarthatósági szempontokat.

8. § Az alapításról, a bővítésről és a megszüntetésről a presbitérium, egyházmegyei közgyűlés, egyházkerületi közgyűlés, Zsinat dönt.

9. § Az alapító-fenntartó az egyházi és világi jogszabályok keretei között az intézmény alapító okiratában szabadon határozhatja meg a munkáltatás, a kötelezettségvállalás, a szakmai munka szervezésének bármely kérdését.

10. § Az alapító okiratnak tartalmaznia kell a szolgálat/intézmény

- nevét;

- címét;

- a fenntartó nevét, címét, képviselőjének nevét;

- az alapítást tartalmazó testületi döntés számát;

- amennyiben releváns, a szolgálat végzéséhez rendelkezésre bocsátott ingatlan címét és helyrajzi számát;

- a szolgálat/intézmény gazdálkodásának formáját;

- azt a tényt, hogy az alapító egyházi jogi személyiséggel alapítja-e meg vagy egy jogi személyiségen belüli szervezeti egységként.

11. § (1) Egyházközségi, egyházmegyei intézményes szolgálat alapításához, megszüntetéséhez előzetes egyházkerületi engedély szükséges. Egyházközségi intézményes szolgálat alapítása és megszüntetése esetében az egyházkerület a döntéshozatal előtt kikéri az illetékes egyházmegye véleményét.

(2) Egyházközségi, egyházmegyei intézményes szolgálat bővítéséhez akkor szükséges előzetes egyházkerületi engedély, amennyiben a bővítéssel az intézményes diakóniai szolgálat éves költségvetési főösszege 10%-nál nagyobb mértékben nő.

IV. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházközségekben

12. § (1) A Magyarországi Református Egyház hitvallása szerint az egyház a gyülekezetekben él, ezért a szeretetszolgálat legfontosabb területe a gyülekezet. Minden gyülekezet feladata, hogy a maga környezetében a Krisztus testéhez tartozók között senki se szenvedjen szükségletet (ApCsel 4,34). Ennek a feladatnak munkásai a gyülekezet megbízott vagy alkalmazott diakónusa vagy diakóniai munkásai, a gyülekezet tagjai, presbitériuma és vezetői.

(2) A presbitérium a szeretetszolgálat ellátására gondnokot és bizottságot választhat az egyháztagok közül.

(3) Azokban a gyülekezetekben, ahol szeretetszolgálati *intézmény/szolgálat* működik vagy *intézmény/szolgálat* alapítására kerül sor, teljes munkaidőben foglalkoztatott, a *munkakörnek megfelelő szintű, közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező* diakónust kell szolgálatba állítani. Indokolt, hogy az egyházközség teljes vagy részmunkaidőben vagy több egyházközség közös alkalmazásban diakónusokat munkaviszony keretében foglalkoztasson.

(4) A szeretetszolgálati *intézmény/szolgálat* megalapításához a presbitérium határozata és az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása szükséges. Az ilyen *intézmény/szolgálat* az egyházon belül lehet *egyházi* jogi személy is. Vezetőjét a presbitérium választja, és vele kapcsolatban a munkáltatói jogkört a presbitérium elnöksége gyakorolja. Az *intézmény/szolgálat* szervezeti és működési szabályzata szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet a presbitérium hagy jóvá.

(5) Szeretetszolgálati *intézmény/szolgálat* *egyházi* jogi személyként is működtethető.⁴

⁴ A 12. § (3)-(5) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

V. fejezet Szeretetszolgálat az egyházmegyékben

13. § (1) Az egyházmegyei közgyűlés diakóniai bizottságot választ a területén élő gyülekezetek szeretetszolgálati munkájának támogatására, koordinálására és ellenőrzésére.

(2) Az egyházmegye közgyűlési határozattal önállóan is létrehozhat egyházmegyei szeretetszolgálati intézményt/*szolgálatot*, amelynek működéséről az egyházmegye saját költségvetésében gondoskodik. Az alapításhoz az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása szükséges. Az ilyen egyházmegyei intézmény/*szolgálat* lehet *egyházi* jogi személy. Vezetőjét az egyházmegyei közgyűlés választja, és a munkáltatói jogkört az egyházmegye elnöksége gyakorolja. Az intézmény/*szolgálat* szervezeti és működési szabályzata szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet az egyházmegyei közgyűlés hagy jóvá.⁵

VI. fejezet Szeretetszolgálat az egyházkerületekben

14. § (1) Az egyházkerületi közgyűlés diakóniai bizottságot választ a területén működő gyülekezeti és egyházmegyei szeretetszolgálati intézmények/*szolgálatok* működésének elvi irányítására és ellenőrzésére.

(2) Az egyházkerület közgyűlési határozattal önállóan is létrehozhat szeretetszolgálati intézményt/*szolgálatot*, amelynek működéséről az egyházkerületi költségvetésben gondoskodik. Az ilyen intézmények/*szolgálatok* alapításához a Zsinat jóváhagyása szükséges. Az ilyen egyházkerületi intézmény/*szolgálat* lehet *egyházi* jogi személy. Vezetőjét az egyházkerületi közgyűlés választja, és a munkáltatói jogkört az egyházkerület elnöksége gyakorolja. Az intézmény/*szolgálat* szervezeti és működési szabályzat szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet az egyházkerületi közgyűlés hagy jóvá.⁶

VII. fejezet Szeretetszolgálat az országos egyház keretében

15. § (1) A *Magyarországi Református Egyház Zsinata szeretetszolgálati, diakóniai feladatainak támogatására* diakóniai bizottságot választ.

(2) Az *MRE zsinati* határozattal országos szeretetszolgálati intézményeket/*szolgálatokat* alapíthat, amelyeket saját költségvetése keretében működtet. Az ilyen zsinati intézményt/*szolgálatot* az *alapító belső egyházi jogi személyiséggel ruházhatja fel. Az intézmény* vezetőjét a Zsinat Elnöksége nevezi ki és *menti fel*. Az intézmény/*szolgálat* szervezeti és működési szabályzat szerint működik – önálló költségvetéssel, amelyet a Zsinati Tanács hagy jóvá.⁷

16. § (1) A zsinati *szeretetszolgálati* intézmények/*szolgálatok* szervezeti, *szakmai*, személyi és gazdasági feladatainak koordinálására, *fenntartói jogok* (különösen: *operatív irányítás és felügyelet, ellenőrzés*) gyakorlására és az *egyházi diakónia* érdekképviselőit a Zsinat létrehozta a *Magyarországi Református Egyház Szeretetszolgálati Irodáját* (továbbiakban: *Iroda*). Az *Iroda* az egyházon belül működő önálló (*belső egyházi*) jogi személy. Az egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi intézmények számára az *Iroda* elvi segítséget nyújt. Az *Iroda* vezetőjét a Zsinat Elnöksége nevezi ki és *menti fel, valamint felette a munkáltatói jogkört is gyakorolja*.

⁵ A 13. § (2) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

⁶ A 14. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

⁷ A 15. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

(2) A munkáltatói jogkört a Zsinat Elnöksége által kinevezett szeretetszolgálati intézmények/szolgálatok vezetője tekintetében – a kinevezés és a felmentés kivételével – az Iroda vezetője gyakorolja.

(3) Az Iroda szakmai információkat szolgáltat, továbbképzéseket és konferenciákat szervez, koncepciókat és fejlesztési javaslatokat dolgoz ki.⁸

II. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLAT MUNKÁSAINAK (DIAKÓNUSOK) KÉPZÉSE ÉS SZOLGÁLTATBA ÁLLÍTÁSA

17. § (1) A Magyarországi Református Egyházban a szeretetszolgálati feladatokat elhívott és odaszánt egyháztagok látják el. Diakónus az az egyháztag, aki belső elhívás alapján és megfelelő képzettség megszerzésével, az egyház törvényes felhatalmazása alapján rész- vagy teljes munkaidőben végzi a szeretetszolgálati munkát.

(2) A Magyarországi Református Egyház középfokú és felsőfokú diakónusképzést szervez. Az oklevél megszerzését diakónusi fogadalomtétel, majd az egyházi intézményekben vagy a diakóniai szolgálatra alkalmazó gyülekezetekben végzett hároméves gyakorlati munka követi. Ezek után kérheti a jelölt diakónussá történő felszentelését. Ezt a kérelmet a felügyelő gyülekezet vagy intézet vezetője vagy a felszentelt diakónustársak ajánlása alapján, szolgálati úton kell az illetékes egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni. A közgyűlés dönt a felszentelésre bocsátásról. A felszentelt diakónust szolgálati helyén ünnepi istentisztelet keretében iktatják be.

(3) A fogadalmat tett és felszentelt diakónus hitbéli és erkölcsi magatartását illetően az egyházi törvények, munkajogi szempontból a Munka Törvénykönyve hatálya alatt áll.

18. § (1) Diakóniai munkát végző, fel nem szenteltekkel szemben a hitbéli és erkölcsi követelmények munkaszerződésben érvényesítendők.

(2) A diakónusképzés, alkalmazás és foglalkoztatás további kérdéseit szabályrendeletben kell rendezni.

III. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLATI MUNKA ANYAGI FORRÁSAI

19. § (1) *A szeretetszolgálati munka pénzügyi forrásai:*

a) A Magyarországi Református Egyház gyülekezeteinek és egyháztagjainak természetbeni és pénzbeli adományai;

b) *Magyarország Kormánya és a Magyarországi Református Egyház közötti megállapodás és a hatályos állami jogszabályok szerinti források;*

c) az egyházi költségvetésben biztosított hozzájárulás;

d) külföldi testvéregyházak gyülekezeteinek és gyülekezeti tagjainak természetbeni és pénzbeli adományai;

e) a szociális intézményekben/szolgálatokban ellátottak térítési díja a hatályos jogszabályok által meghatározott módon;

f) az állami költségvetési törvényben az adott esztendőre előirányzott támogatások;

g) egyéb adományok, támogatások és juttatások.⁹

⁸ A 16. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

⁹ A 19. § (1) bekezdés b), e)-f) pontját a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította és az eddigi bekezdések helyett a felsorolást pontokba sorolta.

IV. RÉSZ A SZERETETSZOLGÁLAT KAPCSOLATAI

20. § (1) A Magyarországi Református Egyház *szeretetszolgálati szervezetei* rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a többi keresztyén egyház hasonló szervezeteivel és velük együttműködésre törekednek.

(2) A Magyarországi Református Egyház *szeretetszolgálati intézményei/szolgálati partnerkapcsolatot* tarthatnak fenn hazai és külföldi testvéregyházak gyülekezeteivel és intézményeivel/*szolgálataival*, valamint hasonló tevékenységet folytató civil szervezetekkel.¹⁰

V. RÉSZ HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

21. § (1) E törvény 2001. január 1-jével lép hatályba.

Megállapította a Magyarországi Református Egyház 1997. február 27-én megnyílt XI. Zsinatának 10. ülészsaka, Budapesten, 2000. november 29-én.

(2) *Módosította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 10. ülészsaka, Budapesten, 2017. november 22-én. A módosítások 2017. december 1-jén lépnek hatályba.*

¹⁰ A 20. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.